

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Deres ref.: 15/3114

Oslo, 15.10/2015

HØRING - NOU 2015: 8 FREMTIDENS SKOLE FORNYELSE AV FAG OG KOMPETANSER

Norske Kunsthåndverkere (NK) er en nasjonal kompetanseorganisasjon for profesjonelle kunsthåndverkere. NK arbeider for å styrke kunsthåndverkeres virke og synliggjøre kunsthåndverk av høy kvalitet nasjonalt og internasjonalt. Organisasjonen er inndelt i syv regioner med 830 medlemmer, med hovedkontor i Oslo. NK mottar statlig driftstilskudd og forvalter statlige stipend- og vederlagsordninger. NK produserer også utstillinger, seminarer og workshops og utgir tidsskriftet *Kunsthåndverk*.

Norske Kunsthåndverkere (NK) viser til høringsbrev 17. juni 2015. NK har gjennomgått rapporten *Fremtidens skole* med interesse. Vi oversender her våre svar integrert i departementets vedlagte forkortede høringsdokument. Kommentarene våre er satt i kursiv.

Høringsgrunnlag

I tråd med mandatet har utvalget vurdert hvilke kompetanser elevene vil trenge i fremtiden. Utvalget anbefaler at det som en videreutvikling av Kunnskapsløftet settes i gang en prosess med å fornye innholdet i fagene. Utvalget anbefaler at et bredt kompetansebegrep og fire kompetanseområder legges til grunn for innholdet fagene.

Utvalgets anbefalinger er strukturert i fire følgende områder:

1. Kompetanser i fremtidens skole

1. Følgende fire kompetanseområder bør prioriteres i fremtidens skole:
 - fagspesifikk kompetanse (beskrevet under fagfornyelse)
 - å kunne lære (metakognisjon og selvregulert læring)
 - å kunne kommunisere, samhandle og delta (lese-, skrive- og muntlig kompetanse, samhandling, deltakelse og demokratisk kompetanse)
 - å kunne utforske og skape (kreativitet, innovasjon, kritisk tenking og problemløsning)

Kommentar: NK er meget godt fornøyd med forslaget om innføring av nye kompetansebegrep, især med kompetanse nr. 4, -å kunne utforske og skape. Vi velger å tro at den skapende og utforskende kompetansen vil vektlegges i nye læreplaner i forholdet 1:4. Vi håper at denne kompetansen tilgodeses både som egne fagområder, for eksempel kunst og håndverk, og integrert i alle fag.

2. Dagens grunnleggende ferdigheter reformuleres

- Regning er del av matematisk kompetanse og inkluderes i de fagene der det er relevant
- Digital kompetanse integreres i de andre fagovergripende kompetansene i tillegg til at den i sterkere grad enn i dag knyttes til fagspesifikt innhold i fagene.

Kommentar: Den digitale kompetansen hos den gjennomsnittlige elev er nok i dag høyere enn lærerens. Men evnen til å analysere og kritisk bruke den digitale stofftilgangen er en viktig kompetanse som elevene bør trenes opp til. Dette innebærer også kompetanse i god og kritisk bruk av visuelle virkemidler.

- Lesing og skriving defineres som kompetanser sammen med muntlig kompetanse og integreres i alle fag

Kommentar: NK støtter at disse nevnte ferdighetene integreres i alle fag, og anser at disse kompetansene er en naturlig del av undervisningen i estetiske fagene.

2. Fagfornyelse og læreplanmodell

1. Fag som organiserende prinsipp videreføres i skolen.
2. For å få et bedre grunnlag for sammenheng i læreplanverket, starter fagfornyelsen i fagområdene:
 - matematikk, naturfag og teknologi
 - språk
 - samfunnsfag og etikkfag
 - praktiske og estetiske fag

Kommentar: NK ønsker at det utarbeides nye læreplaner på basis av de fire nye grunnleggende kompetansene. De praktiske og estetiske fagene må tilgodeses bedre enn i dag. Disse fagene, som ikke så lett kan «realmåles» har vært ignorert i tider der målstyring og Pisa-tester har blitt prioritert hos skolemyndigheter og skoleledere. Det er helt nødvendig å vektlegge både håndens og åndens arbeid i fremtidens skole. Håndens arbeid ved innlæring og utøving gjennom handlingsbåren kunnskap. Åndens ved møter med kunstnere og opplevelser gjennom kulturell aktivitet og opplevelse. Obligatorisk utdanning i faget kunst og håndverk for lærere på barnetrinnet må gjeninnføres. Krav om fagkompetanse for lærere i de estetiske fagene bør innføres. Kunnskap om verdien av estetiske fag og kreative tilnærminger i alle skolefag må inngå i utdanningen av skoleledere.

3. Fagenes sentrale metoder, tenkemåter, begreper og sammenhenger prioriteres for å legge bedre til rette for dybdelæring i fagene.
4. Innenfor fagområdene foreslås fleksibilitet i fag- og timefordelingen.

Kommentar: En bør integrere de gode kulturordningene som Den kulturelle skolesekken og Kulturskolen bedre, slik at det blir en del av opplæringen, i tråd med anbefalingene i «Det muliges kunst». Elevene og lærerne bør være medaktører og deltakere, ikke bare mottakere. En bør bruke kunstnere som gjestelærere for å inspirere og fornye fagene. Norske Kunsthåndverkere organiserer 850 skapende kunstnere som er bosatt i hele landet. Mange av disse har erfaring fra og interesse for skole og formidling. Kunstnerne kan komme inn med merkunnskap og ideer via materialer som keramikk, tre, tekstil, glass, metall, og de behersker i tillegg et utall metoder for idéutvikling og framstilling i de ulike materialene.

5. Andre fremmedspråk introduseres på barnetrinnet. Prioriteres for å legge bedre til rette for dybdelæring i fagene.
6. Fagfornyelsen inkluderer at flerfaglige temaer som det flerkulturelle samfunnet, folkehelse og livsmestring, samt utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling, tas opp i læreplaner for flere fag på en systematisk måte.

Kommentar: NK støtter denne tenkningen. Et samfunns bærekraft kjennetegnes av å kunne mestre fremtidens fysiske og sosiale utfordringer. Å kunne bruke verktøy i egne hender, å besitte materialkunnskap og dele handlingsbåret kunnskap, må verdsettes i fremtidens skole.

7. Fellesfagene i videregående opplæring fornyes etter samme prinsipper som fagene i grunnskolen og bygger videre på elevenes oppnådde kompetanse fra grunnskolen. Det utarbeides læreplaner i fellesfagene som kan virke sammen med programfagene for bedre læring for elevene.
8. Det utvikles et rammeverk for fagovergripende kompetanser som verktøy i læreplanutviklingen for å sikre en felles forståelse og en systematisk integrering.
9. Det legges vekt på god sammenheng mellom læreplanene og veiledningsressurser til læreplanene, og at disse utvikles parallelt.

2. Undervisning og vurdering

1. Det utvikles en plan for kompetanseutvikling som legger vekt på de fire kompetanseområdene og fornyede læreplaner.
2. Det iverksettes et utviklingsarbeid for lærernes standpunktvurdering i tråd med innholdet i fornyelsen av fagene.
3. Det nedsettes et ekspertutvalg for å se på eksamensordningen.

Kommentar: Det er vesentlig at den skapende kompetansen verdsettes gjennom praktisk estetisk arbeid og at en ikke blir for kognitiv i undervisningen og vurderingene.

3. Implementering

1. Det utvikles en overordnet strategi for innføring av fornyet innhold i skolen som beskriver aktørene på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, og hva som forventes av dem, samt en fremdriftsplan som viser de ulike fasene og virkemidlene i implementeringsarbeidet.
2. Det gjøres en gjennomgang av kvalitetsvurderingssystemet for å vurdere hvilke områder det er behov for å videreutvikle, herunder verktøy for å vurdere elevenes læring og støtte til skolebaserte vurderingsprosesser.

Kommentar: Livet er integrert, skolefag er konstruert. La elevenes sanser og praktiske evner få innpass og bli verdsatt i både i undervisning og evaluering.

Vi vil oppfordre til at en i undervisning og vurdering tenker utradisjonelt og prosessuelt. Eksempler på slik tenkning: La en krukke som er knust i brenningen, men har vært gjennom en meget god prosess, fortjene en 6-er i vurdering. La en forestilling med oppfinnsom og effektfull scenografi kunne telle i vurdering av mange fag: kunst- og håndverk, språkfag og musikk.

4. Andre innspill som ikke er dekket av stikkordene over

Vi har stor sans for den kompetanseinndelingen som Ludvigsen-utvalget har innført i sin rapport. Vi håper at den blir videreført som reform, og at skolens fag- og timefordeling går bort fra det noe rigide i dag til det mer samfunnsåpne i morgen. Skole og samfunn henger sammen.

Vi mener det er uhyre viktig å ta vare på den handlingsbårne kunnskapen i Fremtidens skole og i et kompetanseområde som -å kunne utforske og skape. All læring bygger på utprøving. Veien til innovative løsninger går gjennom hodet, og den viktige, men usynlige kabelen mellom hodet og hendene må styrkes.

For øvrig stiller vi oss bak høringssvaret fra Musikernes fellesorganisasjon.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Sørheim
Fung. direktør